

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 maja 2015 roku powódka **B. P.**, reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego D. G., wystąpiła o zasądzenie od pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** kwoty 77.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 10 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za śmierć syna – na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

Kwota dochodzonego zadośćuczynienia uwzględnia 10 % stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania wypadku .

(k. 4-7)

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. reprezentowany przez radcę prawnego A. S. nie uznał powództwa i wnosił o jego oddalenie , zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Strona pozwana podniosła , że kwestionuje roszczenie powódki co do zasady , jak i co do wysokości.

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił na rzecz powódki kwotę 13.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna .

Pozwany podniósł zarzut przyczynienia się zmarłego S. P. do zwiększenia rozmiaru szkody wobec niezapiętych pasów bezpieczeństwa , określając stopień przyczynienia na poziomie 20 % .

Pozwany podniósł , iż w dacie wyrządzenia szkody nie obowiązywał art.446 § 4 k.c. dający możliwość dochodzenia zadośćuczynienia z uwagi na śmierć osoby bliskiej , zakwestionował więc żądanie pozwu zarówno co do zasady , jak i co do wysokości , podnosząc , że przyznał powódce kwotę 13.000 złotych z tytułu śmierci syna .

Nadto pozwany podnosił , że od zdarzenia w wyniku którego zginął syn powódki upłynęło 12 lat trudno więc mówić o krzywdzie , która winna być skompensowana w celu złagodzenia cierpień po upływie tak znacznego okresu czasu .

(k. 13-15)

Ponadto na rzecz powódki została wypłacona kwota 13.500 złotych z ustawowymi odsetkami z tytułu stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oraz renta w wysokości po 120 złotych miesięcznie .

(k. 36-41)

Ostatecznie na rozprawie w dniu 18 września 2015 roku pełnomocnik powódki poparł powództwo .

W imieniu strony pozwanej nikt się nie stawił .

(**dowód** : nagranie audio-video z dnia 18 września 2015 roku 00:01:37- 00:01:54 **k. 288, 290**)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 października 2003 roku na drodze nr (...) w miejscowości B. R. R. , kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) , nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez to , że nie zachowując szczególnej ostrożności na łuku drogi w prawo , zjechał na lewą część jezdni , gdzie doprowadził do czołowego zderzenia z jadącym z kierunku przeciwnego samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) , w następstwie czego nieumyślnie spowodował obrażenia ciała u pasażera samochodu S. F. P. skutkującego jego zgonem .

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 31 marca 2004 roku w sprawie o sygn. akt II K 82/04 sprawca zdarzenia został uznany winnym popełnienia czynu z art.177 § 2 k.k. i skazany na karę jednego roku i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat .

(**dowód:** wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 31 marca 2004 w sprawie II K 82/04 , **k. 118, 118 v.**, załączonych akt Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim)

Zmarły S. P. był synem powódki .

(okoliczność bezsporna)

Pozwanego łączyła ze sprawcą wypadku umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

(okoliczność bezsporna)

Powódka B. P. reprezentowana przez (...) S.A. pismem z dnia 27 lutego 2015 roku zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna .

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2015 roku pozwany przyznał na rzecz powódki B. P. kwotę 13.000 złotych tytułem zadośćuczynienia.

(**dowód :** pismo (...) S.A. z dnia 27 lutego 2015 roku i decyzja pozwanego z dnia 9 kwietnia 2015 roku w aktach szkodowych PL 2013110600774 w załączeniu)

Zmarły S. P. w chwili śmierci miał 22 lata , był kawalerem , zamieszkiwał wraz z rodzicami i bratem L.. Powódka posiadała czworo dzieci , synowie : S. i L. zamieszkiwali z powódką w jednorodzinnym domu w G. , starsi synowie wprowadzili się i założyli własne rodziny.

Więź łącząca powódkę B. P. z synem była bardzo silna i po nagłej i niespodziewanej śmierci syna doznała ona silnego wstrząsu emocjonalnego i jego skutki odczuwa do chwili obecnej .

Zmarły syn wspierał swoją matkę także finansowo gdyż pracował zawodowo , zatrudniał się przy pracach murarskich i polowych , pomagał powódce w pracach domowych. Rodzice zmarłego planowali przepisać synowi nieruchomości.

Do chwili obecnej powódka wspomina syna, z którym spędzała wszystkie uroczystości rodzinne, święta , z którego była dumna, ból i smutek po śmierci syna będą jej towarzyszyły do końca życia .

Po śmierci syna powódka korzystała z pomocy lekarskiej lekarza psychiatry , nie była w stanie normalnie funkcjonować , stroniła od kontaktów z innymi osobami.

B. P. często odwiedza grób syna i pamięć o nim jest w dalszym ciągu żywa .

(**dowód :** nagranie audio -video z dnia 18 września 2015 roku zeznania świadka J. K. 00:02:54- 00:09:46 **k. 288, 288 v., 290**, zeznania powódki B. P. 00:09:46- 00:17:16 **k. 288 v., 289, 290**)

Przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim toczyło się postępowanie z powództwa B. P. i M. P. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o stosowne odszkodowania i renty .

Pozwany przyjął 10% stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody z uwagi na okoliczność nie zapięcia przez S. P. pasów bezpieczeństwa .

Wyrokiem z dnia 16 marca 2006 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów : B. P. i M. P. stosowne odszkodowania w kwotach po 13.500 złotych.

Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2007 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi na skutek apelacji powodów zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób , że zasądził od pozwanego na rzecz powodów B. P. i M. P. :

- stosowne odszkodowania w kwotach po 13.500 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lutego 2004 roku ,

- po 360 złotych tytułem skapitalizowanej renty za listopad i grudzień 2003 roku oraz styczeń 2004 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lutego 2004 roku ,

- po 120 złotych miesięcznie tytułem renty poczynając od dnia 1 lutego 2004 roku płatnej do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat renty ,

(**dowód** : akta sprawy o sygn. I C 156/04 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim w załączeniu **k.251, 304-305**)

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dowodach w postaci przywołanych powyżej dokumentów stanowiących w istocie akta szkodowe PL 2013110600774 , a także zeznań powódki i świadka – J. K. .

Powyższe zeznania są wiarygodne, spójne, rzeczowe i brak jest podstaw do podważenia ich wiarygodności.

Świadek w/w dokonał oceny stanu psychicznego i emocjonalnego powódki B. P. po tragicznej śmierci syna – S. P. oraz wpływu tegoż wydarzenia na jej dalsze życie i stan zdrowia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (§1). Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2).

Istota ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikająca z art. 822 k.c. sprowadza się więc do tego, że w sytuacji zaistnienia szkód określonych w § 2 tego przepisu, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w dacie zdarzenia regulowało natomiast rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U Nr 26, poz. 310 ze zm.).

W świetle zapisu § 10 ust. 1 powyższego rozporządzenia, który stanowi lex specialis do art. 822 § 1 k.c., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym obowiązani są do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Zgodnie natomiast z § 10 ust. 3 cytowanego aktu prawnego z ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W dacie zdarzenia posiadacz pojazdu, który spowodował wypadek komunikacyjny, był objęty ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń. Do wyrządzenia szkody S. P. doszło w następstwie ruchu pojazdu mechanicznego. Wobec powyższego, w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzą podstawy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody na podstawie art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. Spełniona została także przesłanka, iż poszkodowany syn powódki wskutek uszkodzeń ciała doznanych w wypadku komunikacyjnym zmarł.

Wobec powyższego pozwany co do zasady jest odpowiedzialny z tytułu szkody wyrządzonej powódce.

Pozwany kwestionując zasadę swojej odpowiedzialności podniósł, iż w świetle przepisów obowiązujących w dacie szkody, powódce nie przysługuje prawo żądania zadośćuczynienia z tytułu krzywdy powstałej w następstwie śmierci osoby bliskiej. Wskazał bowiem, iż przepis art. 446 § 4 k.c. przyznający członkom najbliższej rodziny zmarłego prawo żądania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, został wprowadzony do porządku prawnego z dniem 3 sierpnia 2008r. Zatem w dacie śmierci S. P. , z którego to zdarzenia powódka wywodzi swoje roszczenie o zadośćuczynienie, powyższa norma prawna nie obowiązywała.

Nie przecząc powyższym nie budzącym wątpliwości okolicznościom, należy jednakże wskazać, iż podstawę prawną żądania powódki stanowi norma **art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.** Należy bowiem mieć na uwadze, iż zdarzenie, z którego powódka wywodzi swoje roszczenie miało miejsce w dniu 27 października 2003 roku , a zatem przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., który to przepis obowiązuje od 3 sierpnia 2008r. i wobec powyższego nie może on być podstawą rekompensowania krzywdy doznanej przez powódkę w następstwie śmierci syna. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010r. wydanej w sprawie III CZP 76/10. Zgodnie z powyższą uchwałą więź rodzinna jest dobrem osobistym. Za jej zerwanie wskutek śmierci osoby bliskiej wywołanej przestępstwem członkom rodziny należy się zadośćuczynienie pieniężne.

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż „katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, pleć człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej.

Trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych. Więzy te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji RP, art. 23 KRO). Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 KC jest kult pamięci osoby zmarłej, to - a fortiori - może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma zatem przeszkód do uznania, że szczególnie więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c.”

Wobec powyższego Sąd, dzieląc stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w cytowanej powyżej uchwale, uznał, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3 sierpnia 2008r.

W świetle powyższych rozważań Sąd uznał powództwo w niniejszej sprawie co do zasady za uzasadnione.

Na podstawie wskazanych powyższej przepisów kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Śmierć osoby bliskiej stanowi zwykle wielki wstrząs dla rodziny, a cierpienia psychiczne, jakie się z tym wiążą, mogą przybierać ogromny wymiar, tym większy, im mocniejsza była więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi.

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno zostać natomiast dokonane z uwzględnieniem wszelkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy oraz to, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter

kompensacyjny i tym samym jego wysokość winna przedstawiać jakąś odczuwalną wartość (por. przykładowo wyrok SN z dnia 12 kwietnia 1972 roku, II CR 57/72, OSNCP 1972, z. 10, poz. 183 oraz wyrok SN z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPIKA 1966, poz. 92).

W wyniku śmierci syna powódka doświadczyła głębokiego wstrząsu emocjonalnego , którego skutki odczuwa do dziś i nie może pogodzić się z faktem utraty syna , który dla niej miał być podporą na stare lata , zapewnić spokojną starość .

Powyższe uzasadnia przyznanie powódce stosownej kwoty tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej.

Ustalenie wysokości należnego powódce zadośćuczynienia wymaga odniesienia się do podniesionego przez strony postępowania zarzutu przyczynienia zmarłego S. P. do wypadku komunikacyjnego z dnia 27 października 2003 roku.

W świetle bowiem normy art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd **przyjął 10 %** przyczynienia się zmarłego S. P. do powstania zdarzenia .

Mając powyższe na uwadze, kierując się opisanymi powyżej dyrektywami, Sąd uznał, iż wysokość należnego powódce zadośćuczynienia winna wynosić **50.000 zł.**

Powódka była silnie emocjonalnie związana z synem i odczuwa bolesną jego nieobecność . Biorąc pod uwagę fakt , że pozwany wypłacił już powódce kwotę 13.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i przyjmując 10 % przyczynienia się zmarłego S. P. do powstania szkody Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę **32.000 złotych** .

Pozwany w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie z powództwa B. P. i M. P. przeciwko (...) Zakładowi (...) z siedzibą w W. o stosowne odszkodowania i renty przyjął 10 % przyczynienia się zmarłego do powstania szkody .

Z uwagi na to, iż powódka żądała zasądzenia kwoty 77.000 zł Sąd, uznając, iż żądanie pozwu ponad zasądzoną kwotę nie znajduje prawnego ani faktycznego uzasadnienia, oddalił powództwo w tym zakresie.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zasądzając odsetki od dnia następnego po dniu wydania przez pozwanego decyzji o wypłacie zadośćuczynienia na rzecz powódki w kwocie 13.000 złotych jako kończącej proces likwidacji szkody , tj. od dnia 10 kwietnia 2015 roku .

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego ich rozdzielenia. Skoro każda ze stron przegrała proces, a mianowicie powódka w 58%, zaś pozwany – w 42% w takim też zakresie winni ponieść koszty procesu.

Koszty poniesione przez strony wyniosły łącznie 11.084 zł, w tym po stronie powódki – 3.617 zł wynagrodzenie pełnomocnika, opłata sądowa od pozwu w kwocie 3.850 złotych zaś po stronie pozwanego – 3.617 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.038,28 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.